



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 11. Theodorum Mopsuestenum Pelagianum, Ibam, ac Theodoretum
Theodori laudatores contrà Synodum V. ex Concilii Calchedonensis statutis
Halloix perperàm defendit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

Symmacho Papa celebratam, in qua Ravennatem præcellerat; hunc verò Joannis II. decretum opposuisse, quo eâ in Synodo Petrum Ravennatem *humilitatis gratiâ* alteri locum celsissimum testabatur; denique Aquilejensem Joannis XIX. laudatum diploma exhibuisse. Quibus ritè discussis, traditè Synodi sententiâ causam Ravennati Metropolitæ adjudicatam fuisse dextero eidem loco assignato, Imperatore tamen non præsentem, qui si adesset, jussus fuit Ravennas ad sinistrum Pontificis latus transire, & concludit: *Verùm ne posthac iterum vel Archiepiscopo Mediolanensi, vel Patriarchæ Aquilejensi de sessione dextris lateris nostri liceat excitare quamlibet controversiam, interdicens nostrâ Apostolicâ auctoritate, hoc eis de cætero licere, quòd si fortè fuerit præsumptum, pro temeritate interdicti nostri non modò bannum Sancti Petri nostræ Sedi persolvat, verùm nostræ quoque excommunicationis, & anathematis laqueos incurrat. Sedem etiam Ravennatis Archiepiscopi subemus semper esse à dextris nostris, nostrorumque successorum secundum antiquæ constitutionis auctoritatem, nisi fortè Imperator adfuerit, & tunc etiam ipsum sinistrum locum tenere per hanc nostræ auctoritatis firmitatem huic nostræ narrationi subjectam.* Et hæc anno 1047. statuta sunt.

Ex his manifestum sit, Antistitem Aquilejensem nomine tenus Patriarcham fuisse, neque enim Metropolitæ Italiæ primum eidem locum dare recusassent, neque Apostolica Sedes Ravennatem Archiepiscopum eidem præferendum judicasset. Sed neque Joannes XIX. cum primum illi ipsi locum dandum inter Italiæ Antistites pronuntiavit, ullam Patriarchalis dignitatis mentionem fecit, sed ob antiquitatem Aquilejensis Ecclesiæ à D. Marco fundatæ eundem cæteris se præferre dixit. Fuit ergo Patriarcha Aquilejensis antiquitè solo nomine talis, nec ullo Patriarcharum privilegio exornatus. Ita Græci quosdam habuere penes nudum nomen Metropolitæ, qui tamen alteri Metropolitæ subiecti erant. Marcianus Imperator act. 6. Synodi Calchedonensis ob habitam eâ in urbe Synodum honorare eandem volens dixit ad Patres: *Ad honorem Sanctæ Martyris Euphemie, & vestræ pariter Sanctitatis Calchedonensem civitatem, in qua sanctæ fidei Concilium gestum est, Metropolis privilegia habere sancimus, nomine tantum hanc honorantes, salva videlicet Nicomedienfum civitati propriâ dignitate.* Hos penes titulum Metropolitæ Græci posteriores Archiepiscopos dixerunt, quorum catalogum in Græco Imperio recitat Leo Sapiens in Notitiâ Episcoporum ad Andronicum filium in calce libri Georgii Codini de Officiis Aulæ, & Ecclesiæ C.-P. De hisce Metropolitæ legatur Lupus in notis ad canonem XII. Calchedonensem, in quo hæc statuta sunt: *Quæcumque verò civitates jam literis imperialibus Metropolitani nominis honore subnixæ sunt, honore tantummodò perservantur, & qui Ecclesiam ejus gubernat Episcopus, salvis scilicet veræ Metropoli privilegiis suis.* Ita definita est illis inter Eunomium Nicomediensem, & Anastasium Nicænum de jure Metropolitico contententium, de qua re agitur totâ actione 13. laudatæ Synodi, in cujus fine hæc per gloriosissimos Judices ex Patrum sententiâ statuta leguntur: *Auctoritatem quidem Metropolitanam inter Ecclesias provincie Bithyniæ Nicomedienfis reverendissimam habebit Episcopus, Nicæno habente honorem metropolitanam tantummodò, subjacente autem ad exemplum aliorum Episcoporum provincie Nicomedienfis; hoc enim visum est Sancto Concilio.* Sed ab ea sententiâ Nicæni Metropolitæ postea recesserunt; excusâ enim Nicomedienfis

in ipsos jurisdictione, sex Bithyniæ Ecclesias eidem subreptas propriæ Metropoli subjecerunt, ut patet ex notitiâ laudatâ Leonis Imperatoris. Ibidem tamen Nicænus solo nomine Metropolitæ cæteris suffraganeis Nicomedienfis Ecclesiæ præponitur. *Adulteræ etiam leges, inquit Patres, nomine Metropolis solummodò honoravunt Nicænam civitatem, & præponitur reliquis Episcopis provincie solummodò.* Hac ratione etiam Metropolitæ Aquilejensis Patriarchæ titulo penes solum nomen ab Apostolicâ Sede decoratus fuit, ac reliquis Italiæ, & Occidentis Metropolitæ præpositus. Etenim cum Aquilejensi Patriarchæ, qui anno 1047. à Clemente II. Ravennati decedere jussus fuit, paulò post successisset Gefobaldus (Gotepoldum, vocat Sabellius lib. 5. de antiq. Aquilejæ) nempe anno 1049. ab Alexandro II. Ecclesiasticâ jurisdictione adactus, Forojulii, & Istriæ dominio ornatus, ac Romani quoque imperii Principibus adnumeratus est, & primum locum tum ipse, tum successores ob utriusque imperii civilis, & ecclesiastici amplitudinem inter reliquos Occidentis Metropolitæ obtinere, & etiamnum obtinere, licet provinciarum dominio exclusi, & in Synodis Oecumenicis cum aliis Patriarchis antè omnes Archiepiscopos sedent. Amplissima est Patriarchæ jurisdictionis, Venetiæ enim, nempe Marcham Tarvisinam moderatur usque ad Brixienfum confinia, insuper Forum-Julium, Istriam, Noricum Ripense, Noricum Mediterraneum, ac Rhetiam I. Hic corrigendus est Ughellus, qui tom. 5. Italiæ sacræ de Aquilejensi Antistite ait: *Patriarcha interim tanquam pupillus veteri patrimonio, ac domicilio deturbatus centenarium jam propè annum suâ sede exulat, & precariò Venetiis degit.* Nam licet Aquilejæ, quæ parvarum modò casarum, rarique habitatoris ob aeris gravitatem statio est, ac dempto templo satè amplo à Poppone extructo, magnæ quondam urbis umbra, non resideat, Utini tamen, quæ provincie Metropolis est, moratur in nitidissimo, atque instructissimo palatio (Patriarchatus vulgò civibus nuncupatur) ac quædam etiam insignia provincie oppida pleno jure possidet. Illum modò Patriarchalem thronum insidet Eminentissimus D. Joannes Delphinus S. R. E. Princeps Cardinalis, de quo præstat filere, quàm pauca dicere. Etenim sive avitam gentem belli, pacisque artibus insignem, sive singularem ejusdem purpurati Principis eruditionem, atque agendarum rerum scientiam, sive eximiam, omnibusque expositam, ac rarè summa cum dignitate conjunctam comitatem consideres, vix prima magni Præfulis lineamenta duces; quicquid enim dixeris, minus erit.

CAPUT XI.

Theodorum Mopsuestenum Pelagianum, Ibam, ac Theodoretum Theodori laudatores contrâ Synodum V. ex Concilio Calchedonensis statutiis Halloix perperam defendit.

Antequam in longius protractam contrâ nuperum Origenis defensorum dissertationem claudam, trita illa objectio à veteribus schismaticis plebis buccis decantata, & ab adversario ingenti animositate iterum producta nobis rejicienda est: nempe Synodum V. in damnando Theodoro Mopsuestiæ, scriptis item Theodoretæ contrâ duodecim capitula Sancti Cyrilli, ac denique Ibæ epistolâ adversatam esse Synodo Calchedonensi. Dabo ipsamet accusatoris verba, ne per iram aliquid vel demere,

vel addere videar. Ille lib. 4. q. 10. §. 14. hæc scripturitur: *In Concilio Calchedonensi à S. Leone Pontifice habito, & approbato iudicatus est Ibas Orthodoxus, & quidem ex epistola ad Marin scripta, in quinto autem Concilio eadem epistola vocatur impia.* Rursus §. 16. subdit: *De personâ quoque Theodoretî contraria senserunt Concilium Calchedonense præsentibus Legatis S. Leonis Papæ, & Concilium V. procurante Justiniano.* Nam illi Theodoretum nullâ afficiendum contumeliâ censuerunt &c. Justinianus autem unâ cum suis assentatoribus scripta ejusdem Theodoretî contra Cyrillum condemnari nominatim voluit. Denique §. seq. 17. ita fatur: *Concilium autem V. contra proprium caput pugnans, idest contra Vigilium Papam, damnavit Theodorum Mopsuestenum, quem Patres Concilii Calchedonensis, & Ephesini primi censuerunt non damnandum.* Hæc ille. Pudet sanè ista referre, sed magis eadem piget refellere, cum à majoribus nostris adeo exactè cuncta dissoluta sint, ut mirum videatur, indè alicui potuisse novam difficultatem oriri. Ego ita agendum mihi constitui: Quid supremi Ecclesiæ Judices, hoc est, Romani Pontifices in hac causâ defigierint, exponam, & ex oraculo deductis responsis adversarii objectionem explodam.

Sanctus Gregorius Papa, cum nonnulli apud Theodelindam Longobardorum Reginam Synodum V. calumniarentur, quod hæc contra Concilii Calchedonensis decreta canones tulerit, datis ad Reginam literis hominum inscitiam huic perstrinxit libro 3. Epist. 4. *Quantum vos pure diligimus, tantum de vobis fortius dolemus, quia vos imperitis, stultisque hominibus creditis, qui non solum ea, quæ loquuntur, nesciunt, sed vix ea percipere, quæ audierint, possunt. Dicunt enim pia mem. Justiniani temporibus aliqua contra Calchedonensem Synodum fuisse constituta, qui dum neque legunt, neque legentibus credunt, in ipso errore manent, quem sibi de nobis ipsi sinxerunt.* Nos enim teste conscientia fatemur, de fide ejusdem S. Calchedonensis Concilii nihil motum, nihil esse violatum, sed quicquid prædicti Justiniani temporibus actum est, ita actum est, ut fides Calchedonensis Concilii in nullo vexaretur. Rectè: nam Patribus Synodi V. nihil magis cordi fuit, quam Synodi Calchedonensis fidem sartam, textam servare. Hinc S. Eutychius Patriarcha C-P. qui primus subscripsit Synodum, hæc apposuit: *Eutychius &c. suscipiens sanctas quatuor Synodos, idest Nicænam, Constantinopolitanam, Ephesinam primam, & Calchedonensem, & quæ ab ipsis de unâ, eademque fide definita sunt &c.* Quæ clausula ab aliis Patriarchis, & Metropolitanis iisdem planè verbis in subscriptionibus addita fuit. Horum rationem Pelagius Papa egregiè tradidit; nam Synodus Calchedonensis finita est actione sextâ, eò usque enim de rebus fidei actitatum fuit, ob quas à S. Leone Papâ coactus fuerat sacer ille Præsulum congressus; in reliquis verò actionibus de privatis quibusdam negotiis extrâ Apostolicæ Sedis mandata peractum fuit à Patribus, quorum judicia haud irrefragabili auctoritate munita sunt. Audiatur Pelagius in Epistolâ tertiâ longiori ad Episcopos Istriæ: *Vigilanti ergo curâ, inquit, respicite, quæ in sextâ illius actione sanctæ fidei professio consummatur, moxque in septimâ ad institutionem iam fidelium regula canonum figitur, ulterioribus verò actionibus nihil de causâ fidei, sed sola negotia privata versantur.* Hoc probat, quia post actionem illam VI. & subscriptionem Patres à Marciano Imperatore discedendi facultatem flagitarunt illis vocibus: *Dimitte nos, pie Imperator, dimitte nos.* Præterea quia Talassius Metropoli Cæsareæ Cappadocum rediens ex

Synodo Calchedoneni ad suam Ecclesiam non tulit nisi sex actiones Synodales teste Alipio ejus successore, quod ea, quæ postea deliberata sunt, ad fidei dogmata, ac statuta Synodalia non pertinebant. Denique adducit idem Pelagius Papa S. Leonis Epistolam 60. ad Maximum Antiochenum, in qua hæc scribit: *Si quid sanè ab his fratribus, quos ad Sanctam Synodum vice meâ misi, præter id, quod ad causam fidei pertinebat, gestum esse perhibetur, nullius erit penitus firmitatis, quia ad hoc tantum ab Apostolicâ Sede sunt directi, ut excussis hæresibus catholicæ essent Ecclesiæ defensores. Quicquid enim præter speciales causas Synodali Conciliorum ad examen episcopale defertur, potest aliquam judicandi habere rationem, si nihil de eo est à Sanctis Patribus apud Nicænam definitum.* Ex quibus infert Pelagius, posse iterum causas retractari, quæ extra dogmata fidei à Patribus Calchedone judicata sunt.

Cum anno 431. præside Cyrillo Synodus Ephesina contra Nestorium celebraretur, lectum publicè fuit symbolum Theodoro attributum, quod cum Judaicum appareret, damnatum fuit à Patribus, ita tamen, ut anathemati Theodori Mopsuesteni nomen insertum minimè fuerit, ejus rationem dat idem Cyrillus in Epistolâ ad Proclum Antistitem C-P. hæc de eadem Synodo scribens: *Nullam viri memoriam fecerat dispensati vè, nec ipsum nominatim anathemati subiecit propter dispensationem, ne quidam ad existimationem viri respicientes sese ab Ecclesiis separarent.* Hoc symbolum sub nomine Theodori fustis impugnaverat Marius Mercator paulò post celebratam Synodum Ephesinam, cujus MS. opus habetur in Bibliothecâ Vaticanâ inter codices Palatinos Num. 234. quæ notavimus lib. 2. Hist. Pelag. cap. 6. Jam enim vel antè Synodum Ephesinam malè audiebat Theodorus veluti Nestorii Magister, sed illius scripta de Incarnatione postremâ ætate ab eodem confecta haud satis nota erant. Cæterum damnato Nestorio, ejusque libris à Theodosio Imperatore proscriptis, ac eorum lectione interdictâ, Nestoriani Theodori Mopsuestiæ, ac Diodori Tarfensis scripta in plura exemplaria transcribere, palam asserentes, Nestorium haud novorum dogmatum auctorem extitisse, sed ea tantum docuisse, quæ Patres olim tradiderant, statimque Theodori, ac Diodori sententias producebant, quorum libros Syriacâ, Armenâ, ac Perficâ interpretatione scriptos ediderant. Rabulus Metropoli Edesenus non modò libros Theodori damnavit, verum & personam anathemati subiecit, licet idem olim mortuus fuisset. Scribit hoc in epistolâ ad Marim Ibas Rabulæ successor; *Hunc, nempe Theodorum, ausus est, qui omnia in Ecclesiis præsumit, clarè anathematizare.* Hinc ortæ novæ in Oriente dissensiones, atque in eadem causâ non una erat Patriarcharum sententia. Joannes Antiochenus nec personam, nec libros Theodori anathemate percellendos esse judicabat; nam ad Cyrillum scribit cum suâ Synodo: *Quale damnum non apertum erit, dicta non solum refutare, sed etiam anathematizare? Et postea: Ut autem anathema eis imponatur arbitramur audax, & asperum apparere, etsi persone cum dictis non anathematizarentur.* Extat hæc epistola tomo 5. operum Sancti Cyrilli par. 2. Proclus C-P. excerpta ex libris Theodori solidè confutavit, atque uti hæretica dogmata abjicienda dixit in tomo scripto ad Armenos, qui legitur in Bibliothecâ PP. nihil interim de personâ Theodori decrevit. S. Cyrillus in Epistola ad Proclum ita de Theodoro statuit: *Si ad-*
huc

huc enim in viris esset, & Nestorii blasphemiarum fautor, aut suffragari vellet iis, quæ scripsit, ipse anathema etiam in propriâ personâ subiisset; quoniam verò ad Deum abiit, sufficit, ut ego puto, & quæ absurde ab ipso scripta sunt, reiici ab iis, qui rectè sentiunt. Scribit idem Cyrillus in Epistolâ ad Acacium Melitenum, plerosque Orientalium adeo Theodori studiosos fuisse, ut has in Ecclesiis exclamationes emitterent: *Crescat fides Theodori; sic credimus, sicut Theodorus.* Quod idem scribens ad Proclum testatur, simulque adstruit ab aliis eundem anathematizatum: *Magnum verò, inquit, eius nomen est per Orientem, & mirificari nimium conscripta eius, & sicut dicunt, contristantur omnes, quòd vir nobilis, & defunctus in communione Ecclesiarum anathematizatur.* Nunc verò quòd in conscriptis eius invenimus quædam nefariè dicta, & nimia plena blasphemie, nulli dubium est rectè sapientium. Idem tamen Cyrillus in Ephesinâ Synodo in Nestorio Magistri Theodori doctrinam damnavit. Auctor est Leontius in libro de sectis act. 6. Sanctum Cyrillum interrogatum, cur Theodorum anathemate non percuteret, respondisse: *Quia Orientalium Ecclesie ingens dissidium excitabimus, quorum unus est Ibas, qui eum anathematizari non patietur.* Idem verò Leontius act. 4. edisserens, cur nec Diodorus, nec eius discipulus Theodorus viventes impugnati à quopiam fuerint, hanc rationem assignat: *Quòd pugnan- di sectas majores necessitas ejusmodi dogmata tege- ret.* Verùm paulò post Imperatorum lege cautum est, ne quis Theodori libros legeret. Imperialem sanctionem Theodosii, & Valentiniани refert Synodus V. act. 5. Summa decreti est: *Si quis præterierit præsentem nostram sanctionem, & Theodoro, & Nestorio assenserit, & illorum socios imitatur, post ultionem gladii omnis ejus substantia fisco addicatur.* Nihil tamen contra personam jam demortui statutum fuit; nec de- fuere, qui ipsum impensius colerent, librosque ejus summis præconiis exceperent. Hos inter fuit Ibas Metropolitâ Edessenus in Mesopotamiâ, à quo in famosâ illâ Epistolâ ad Marim Persam hæc laudibus ad usque sydera Theodorus evehitur: *Theodorus veritatis prædicator, & Doctor Ecclesie, qui non solum vitâ suâ colaphis cecidit hereticis pro veritate suæ fidei, sed & post mortem spiritualia arma in opusculis suis Ecclesie filiiis dereliquit.* Hæc encomia lecta fuerunt in Synodo Calchedonenâ, dum Ibas Epistola examinabatur, quæ tamen apertè à Patribus rejecta non fuere. Hinc Acephali, qui nodum in sirpo querebant, inter alia argumenta, ob quæ à Calchedonenâ Concilio recipiendo se abstinere distabant, hoc unum opponebant, quòd eâ in Synodo Theodorus impunè laudatus fuisset. Quare Justinianus, qui omnem movebat lapidem, quòd Acephalos ad Ecclesie unitatem reduceret, Theodorum licet ante centum, & viginti septem annos defunctum in Synodo V. damnandum curavit. Nolo hic discutere, an mortuus in pace Ecclesie possit postea anathematizari, de quâ re egregiè P. Lupus in notis ad collationem 5. nostræ Synodi; mihi satis est ostendere, Synodum V. non esse adversatam Concilio Calchedonenâ; nam Patres, ut mox dicam, de illâ Epistolâ Ibas parum curarunt, nec unum fuit omnium de Iba judicium, idque actione decimâ peractum est, nempe judiciali, non Synodali sententiâ, Synodo jam circa actionem sextam terminatâ. Cùm verò Ibas in Synodo Calchedonenâ palam coactus fuerit Nestorio anathema dicere, idem & Theodorum dam- nasse dicendus est, præsertim qui jam lege Impera-

torum ante Synodum rejectus esset. Itaque Synodus cogens Ibas ad publicè anathematizandum Nestorium, tacitè Theodori confutationem inunxit, & Ibas damnans discipulum etiam magistrum projecit, ac laudum huic delatarum palinodiam eo pacto cecinit.

Ita fanè Romani Pontifices, ac Synodi Oecumenicæ Theodorum Mopsuestiæ cum hæreticis postea semper nominarunt. Certè ex libro ejusdem à Photio producto, cujus etiam fragmenta ex Mercatore recitavimus lib. 1. Hist. Pelag. cap. 9. Pelagianorum pessimus fuit, & omnium calumniarum auctor, quas Julianus Eclanensis postea forbuìt, eructavitque. Et quidè lib. 2. Historiæ memoratæ cap. 4. diximus ex eodem Mercatore, Theodotum Patriarcham Antiochenum contra Pelagianos Synodum celebrasse, cujus decreta ad ipsum Theodorum transmissa fuisse certum est, erat enim Episcopus in Ciliciâ secundâ, quæ intrâ dioccesim Antiocheni Præsulis sita erat, quare à suo Metropolità Anabarzeni Maximiano, ut moris erat, Synodalia Patriarchæ Antiocheni statuta accepit, quibus perlectis, an Pelagianorum errorem exuerit, incertum est. Scribit Hysichius Hierosolymitanus in Ecclesiasticâ historiâ, uti Synodus V. act. 5. refert, ultimâ illum senectute Nestorii errores docuisse, atque hæc inter alia tradidisse: *Christum non incarnatum Verbum, sicut Evangeliciis vocibus edocti sumus, sed hominem per vitæ profectionem, & passionum perfectionem conjunctum Deo Verbo.* Imò Vigilius Papa in literis ad Eutychium pro confirmatione Synodi V. eadem de Theodoro narrat: *Etenim, inquit, inter ceteras ipsius blasphemias apertè ipsum dixisse invenimus: Alium esse Deum Verbum, & alium Christum à passionibus animæ, & concupiscentiis carnis vexatum, & paulatim à minoribus recedentem ad meliora per profectum operum pervenisse, & conversatione irreprehensibilem factum.* Quæ omni Pelagianâ major blasphemia est, ut scribit Sanctus Augustinus cap. 15. de Prædestinatione Sanctorum. Viventem autem Theodorum nonnulli Patres laudarunt, sed Pelagius in Epistolâ ad Episcopos Istriae respondet: *Quid itaque obstat, si dum de ejus errore occultum adhuc, & dubium fuit, ab uno Patre laudatus est, & innotescente post perfidiâ penè omnium magnorum Patrum sententiis VELUT IMMANIS BELVA, quasi crebescentibus jaculis est confectus.* De Theodori damnatione hæc tradit Sanctus Gregorius Pelagii successor lib. 2. Epist. 35. ad Episcopos Istriae: *In Synodo, in quâ de tribus capitulis actum est, apertè liquet, nihil de fide convulsam esse, vel aliquatenus immutatum, sed sicut scitis de quibusdam illic solummodo personis est actitatum, quarum una, cujus scripta evidentè à rectitudine Catholicæ fidei deviabant, non injustè damnata est.*

At non solum Sanctissimi quique vetustioris Ecclesie Patres Theodorum condemnarunt, sed etiam nostro sæculo, & Romana Sedes, ac Synodi eundem latâ sententiâ proscripserunt. Cùm in Oriente Nestoriani ex Theodori libris damnatos olim in Ephesino Concilio errores etiamnum defenderent, in id nostris maximè incumbendum fuit, ut Theodori nomen, ac libros everterent. Noster Alexius Menezius Archiepiscopus Goanus, ac Orientis Prorox, dein Bracarensis in Lusitaniâ Primas, ac regni totius itidem Prorox, magnum in utroque Orbe Augustinianæ gentis incrementum, hic inquam, cùm in Oriente versaretur, nihil antiquius habuit, quàm Nestorianos Orientales ad Orthodoxum dogma revocare. Celebravit Synodum Diamperitanam, quam

justo

justo volumine edidit Antonius Govea Augustinianus vir insignis, & Persicâ legatione summâ cum gloriâ functus. In eâ autem actione III. decreto IX. narratur, quod sextâ seriâ post natalem Domini à Nestorianis recitabatur *Officium*, ut vulgò dicunt, de Sanctis Nestorio, Theodoro, & Diodoro, quorum etiam nomina inter sacrosancta mysteria in Divorum diptychis posita quotidie memorabantur. Act. 5. decret. 1. hæc à Diacono inter Missarum solemnia recitari solita asseruntur: *Commemoramus quoque Patres nostros Sanctos, & veritatis Doctores Dominum, & Sanctum Nestorium, Sanctum Diodorum, Sanctum Theodorum, Sanctum Ephrem, Sanctum Abraham, Sanctum Narcisum, omnes quoque Doctores, & Presbyteros veritatis cultores. Oremus, ut ipsorum orationibus veritas pura, ac sincera doctrina quam docuerunt, & professi sunt, in omni Ecclesiâ Sanctâ custodiat, usque ad consummationem sæculi.* Hinc Menezius professioni fidei, quam ad Catholicum dogma venientes recitabant, hæc inseri iussit: *Condemno, reprobo, & anathematizo specialiter diabolicam, & perverfam hæresim Nestorianorum cum ipsius pravo auctore Nestorio, huiusque falsi magistris Theodoro, & Diodoro.* Actione 2. decreto 1. Petrus Morinus vir eximius, & incomparabilis eruditionis par. 2. de Syrorum Nestorianorum ordinatione recitat ritum Episcopi consecrandi, ubi nonnullis Patribus laudatis adduntur & Diodorus, & Joannes, & Theodorus MARE SAPIENTIÆ. Et ibidem dicuntur: *Architecti Ecclesiæ Sanctæ, Magistrum mysteriorum Dei, & Doctores cultus veritatis, preces eorum sint nobis murus, & propugnaculum.* Sed Pauli V. gravissima censura hic sanè repetenda est, quâ Theodorum Mopsuestenum, ejusque scripta confixit. In Epistolâ ad Patriarcham Babylonis datâ VIII. Kal. Aprilis 1614. hæc habet: *Seditores Nestorii nefuria ejus dogmata ex commentariis, ut diximus, Theodori Mopsuesteni, à quo virus perditissima hæresis hauserat, & ex his, quæ ab ejus fautoribus contra Beatum Cyrillum, sanctamque Ephesinam Synodum scripta fuerunt, callidè instaurare, atque in vulgus ferre studerunt. Undè maxima Orientis pars postmodum infecta fuit, præcipuè Chaldaei, qui hac de causâ deinceps Nestoriani dicti sunt. Propterea monemus fraternitatem tuam, atque efficacissimè hortamur, ut Theodori Mopsuesteni scripta, pariterque Diodori Tarsensis, qui cum eo pessimè sentiebat, lethalis huius mæssis infausa semina, si ut accipimus, apud vos reperiuntur, delere, effringere, penitusque ex vestrà Natione exterminare omninò studeas. Quippe Theodorus tanquam hæreticus, ac pessima doctrine auctor à Sanctis Patribus in Quintâ universalis Synodo, ut videre poteris, secundâ videlicet Constantinopolitanâ, damnatus est &c.* Apud Paulum de Angelis lib. II. descrip. Basilicæ S. Mariæ Majoris cap. 11. Adeo rei Ecclesiasticæ Nestorii discipuli nocuerit, cum Diodori, ac Theodori volumina malitiosè in Syrorum linguam, & Armeniorum, atque Persarum transtulere, teste Liberato cap. 10. Breviarii. Quid hic reponet Halloix? Paulum V. ignorasse Vigiliū Constitutum, quod primus Baronius publicavit? At hæc ipsa post celeberrimos illos Baronii annales prodire. Episcopi Armeniæ in literis ad Proclum C-P. hocce epitaphium Theodori sepulchro inscribendum exararunt: *Fuit autem aliquis PESTIS HOMO, magis autem FERA HOMINIS HABENS FORMAM DIABOLICAM MENTITO NOMINE THEODORUS, qui schisma, & nomen Episcopi habuit in angulo, & ignobili loco Orbis terrarum latitans in Mopsuesteno Ciliciae secundæ oppido. Hæc legun-*

tur in Epist. 3. Pelagii ad Istros, & act. 5. Synodi Quintæ.

De Ibe Epistolâ scribit Halloix: *In Calchedonensi Concilio à Sancto Leone Pontifice habito, & approbato judicatus est Ibas Orthodoxus, & quidem ex Epistolâ ad Marim scriptâ, quam Legati Leonis judicarunt esse orthodoxam, quod idem sensere Juvenalis Hierosolymorum, & alii omnes, etsi aliis, atque aliis verbis tamen eodem sensu, & conformiter Legatis Pontificis. §. 14. Ibas Episcopus Edessenus paulò post intam pacem inter Sanctum Cyrillum, & Joannem Antiochenum, qui apud Ephesum cum suis Orientalibus schisma conflat, Epistolam ad Marim Persam perscripsit, quâ rerum tum Ephesi, tum alibi postea gestarum eundem certiore reddebat. Quod verò haud rectè in illâ de Patribus, ac Cyrillo præsertim sentiret, in Synodo Calchedonensi ab adversariis producta fuit, ut eum hæreticum Nestorianum ostenderent, eaque ratione Sedi, undè anno 449. à Dioscuro expulsus fuerat, minimè restitueretur. Epistola Ibe lecta fuit in Synodo actione 10. in quâ ejusdem causâ cognita fuit: at Epistolam uti orthodoxam approbatam fuisse à Patribus falsum est. Legati Pontificii dixerunt: *Relectâ ejus Epistolâ, agnovimus eum Orthodoxum.* In quâ sententiâ adhuc dubium est, num Ibas ex purâ recitatione Epistolæ judicatus fuerit Orthodoxus, vel ex ejusdem contestatione dicentis, antefactam duodecim capitulorum à Cyrillo explanationem cum Episcopis Orientalibus malè se de Ephesinis Patribus sensisse. Anatolius Antistes C-P. dixit: *Omnem in præsentia de eo suspensionem abjicio, quoniam consentit, & subscribit ei, quæ nunc de fide sententia data est à Sancto Concilio, & Epistolâ Sanctissimi Archiepiscopi Romæ Leonis.* Auditâ Ibe explanatione sinistram de illo, quam dudum conceperat opinionem, deposuit. At Maximus Antiochenus, qui tertio loco sententiam dixit, ita censuit de Epistolâ Ibe: *Orthodoxa est ejus declarata dictatio.* Unus hic affirmavit Epistolam Ibe esse Orthodoxam. Cæterum Juvenalis Hierosolymitanus ita pronunciat: *Qui convertuntur, hos scriptura divina suscipi jubet. Quapropter & eos, qui ab hæreticis revertuntur, suscipimus. Unde provideo Reverendissimum Ibam impetrasse clementiam, quia & senex est & ut habeat Episcopatus gradum, orthodoxus existens.* Sanè Juvenalis ex Epistolâ hæreticum Ibam cognovit, at ex palinodiâ, dum Epistolam Sancti Leonis receperat, ad Catholicam Ecclesiam reversum eundem pronunciat. Cùm verò ex actis in Synodo Berytensi in Calchedonensi Concilio relectis constaret, Ibam Nestorio anathema dixisse, quod idem erat ac dicta in Epistolâ ad Marim retractasse, Patres Ibam suscipere, ita tamen, ut antequam sedi restitueretur, publicè exclamarint: *Omnes eadem dicimus, Nestorium modò anathematizet.* Respondit Ibas: *Et jam in scripto anathematizavi Nestorium, ejusque dogma, & nunc anathematizo eum decies millies.* Ita nihil aliud de Epistolâ curarunt Patres tam clarâ Ibe professione contenti.*

Certè si illa Epistola examinetur, erroribus tota plena est. Pelagius in Epistolâ ad Episcopos Istriæ, & Gregorius lib. 7. Epist. 53. ad Secundinum pluribus ostendunt, adversari illam Synodo Calchedonensi, ut nullâ ratione ab eadem approbari poterit. Scripta est Epistola statuta pace inter Cyrillum, & Orientales, nam istam Ibas in Epistolâ laudat: at tunc Ibas pravè sentiebat de Synodo Ephesinâ, nam scribit de Patribus Synodi: *Nestorium ex Episcopatu deposuerunt iudicio, & inquisitione non factâ.* Ita Pa-

tres negligentia, & præcipitis sententiæ contrâ Nestorium lata accusantur. Rursus eisdem Cyrilli donis corruptos asserit: *Præcedens*, inquit, *idem Cyrillus aures omnium quodam medicamine, quod solet sapienium oculos obæcare, præoccupavit.* Hanc Cyrillo calumniam Schismatici inferebant, illorum enim verba sunt tomo 3. Concilii Ephes. cap. 9. de Cyrillo: *Sic enim poterit Ægyptius omnes excæcare muneribus suis.* Quàm verò malo in Cyrillum animo esset, patet, dum eundem tanquam hæreticum traducit inquit: *Cyrillus autem libros Nestorii volens destruere, lapsus est, & inventus est in Apollinari dogma incidens.* Quòd enim Vigilius in Constituto reposuit, Ibas illa dixisse antè explicationem capitulorum à Cyrillo peractam, post Justinianum in edicto contrâ tria capitula refutat Sanctus Gregorius in laudatâ Epistolâ ad Secundinum: *In ipsâ, inquit, hæc Epistolâ perpende, quia legitur, quòd inter Orientales Episcopos, & Beatum Cyrillum pax fuerit celebrata. Si ergo post concordiam pacis, post satisfactionem amotâ dubitationis hæc eadem Epistola scripta est, constat, quia non est Catholica, quæ Patrem Catholicum, atque in toto Synodi volumine laudatum hæreticum appellat.* Ergâ Nestorium verò benigno, & amico animo erat; nam recusans scribere Nestorium in exilium uti hæreticum deportatum dato ei successore Maximiano ait: *Nestorius autem, quia in sua erat odio civitatis, & virorum, qui in ea sunt, maximorum, in eam reverti non potuit.* Undè Vigilius Papa re melius pensâ profanas blasphemias in Ibas Epistolâ contineri dixit: eadem erroris plena dicta est à Gregorio lib. 1. Epist. 24. & non catholica in memoratâ Epistolâ ad Secundinum.

Pater Lupus in notis ad Synodum Ephesinam cap. 3. ex Ibas Epistolâ dubium quoddam movet. Ibas in his literis recensitâ Nestorii per Cyrillum depositione, ait: *Post duos autem dies damnationis huius venimus in Ephesum, & cognoscentibus nobis &c.* Ex quibus verbis Ibas tempore Synodi Ephesinæ Episcopum fuisse Lupus existimat: synodalis enim cognitio Episcoporum tantum propria est. Rursus Epistolam ad Marim Persam omnino jam ab Episcopo scriptam dicit. Verum cum Synodus haberetur, & cum illam Epistolam Ibas scriberet, Rabulas Episcopus Edessenus vivebat, nam de illo ibidem loquens Ibas ait: *Nostre civitatis tyrannus occasione fidei non solum nunc viventes insequitur, sed & hos, qui olim ad Deum præcesserunt, quorum unus est beatus Theodorus.* Et in fine Epistolæ narratâ pace inter Cyrillum, & Joannem Antiochenum constitutâ inquit: *Qui seditiosè adversus vivos, & mortuos irruerant, in confusione sunt.* Itaque duo tunc videntur Lupo sedisse in Edessenâ cathedrâ Episcopi. Quòd verò Ibas Rabulam tyrannum nominavit, hæc infert Lupus: *Vox tyrannus non canonicum introitum importat, sed adulterinam intrusionem.* Additque: *Res obscura est, quam velim à peritioribus doceri.* Ego quidem rem pandam, non tamen ut peritior te doceam, vir eruditissime, quippe qui sacræ historiæ penetralia te duce sæpè assecutus sum. Rabulas, alii Rabulum, vel Rambulum vocant, juvenis profanâ literaturâ suffultus Christiana mysteria abhorrebat. At cum ad urbem, cuius idem præfecturam gerebat, venisset Sanctus Alexander Monachorum Acæmetarum Pater, sancti viri adhortationibus relictum dogma secutus est, & cum in solitudinem recessisset, virtutum illius paulò post famâ latè resonante Edessæ, quæ nobilissima est Mesopotamiæ urbs, Episcopus consecratur. Legitimum illius, & non adulterinum ad illam Ecclesiam access-

sum fuisse constat ex Vitâ Sancti Alexandri, quæ apud Bollandum habetur die 15. Januarii: Cap. 3. de Rabulæ electione hæc scribuntur: *Cum decessisset Episcopus Edessenus, universa civitas, ac circumiecta regio eum, nempe Rabulam, Pastorem proponit.* Plurimum igitur suffragiis deligitur populi Princeps. Est autem Edessa Metropolis Mesopotamiæ. Ille verò statim Christianas eâ in urbe scholas aperuit, in quibus variarum gentium nationes nostræ religionis dogmata docerentur: *Ordinatus Episcopus portus quidam divina cognitionis factus est non solum Syriæ, Armeniæ, Persidi, sed & toti propemodum Orbi terrarum.* Cum verò Nestoriana hæresis in Oriente invalesceret, Rabulas hæreticorum conatibus obviam ivit, neque unquam cum Joanne Antiocheno, atque aliis Episcopis quicquam favoris Nestorio impendit. Hinc Sanctus Cyrillus in Epistolâ ad Rabulam ait: *Semper quidem tua splenduit sanctitas, præcipue autem modo facta omnibus Orientalibus columna, & fundamentum veritatis, & sicut quendam pestiferum expellens morbum nova, & abominanda hæreseos Nestorii blasphemiam.* Nam procedit quidem ex alterâ radice (illius dico qui de Ciliciâ erat) ista impietas. Ita Theodorum Episcopum Mopsuestiæ, quæ secundæ Ciliciæ urbs est, non obscurè Nestorii magistrum notat, contrâ quem Rabulas æquè, ac in Nestorium insurrexit unâ cum Acacio Meliteno, ut auctor est Liberatus cap. 10. Breviarii. Cum Theodoretus post celebratam Ephesinam Synodum contrâ duodecim capitula Sancti Cyrilli scripsisset, Rabulas pro Cyrillo, atque Ephesinâ Synodo contrâ Theodoretum stylum acuit. Audiatur Theodorus Lector lib. 2. Collectaneorum: *Post reconciliationem cum Orientalibus Theodoretus contrâ duodecim capita Cyrilli scripsisse fertur.* Rabulas Episcopus Edessenus cæcus erat; Andreas verò Samosatenus accusavit eum, quasi contrâ duodecim capitula Theodoreti scripsisset. Erat Samosatenus Theodoro amicissimus, uti patet ex literis ad illum datis. Rabulas, ut cap. 3. de Vitâ Sancti Alexandri Abbatis refertur, *totis triginta annis Edessenam Ecclesiam summâ cum laude rexit.* Vivebat anno 435. nam occasione literarum Rabulæ, & Acacii Antistites Armeniæ de libris Theodori Proclum C-P. consuluerant, qui eisdem respondit Theodosio XV. & Valentinianno IV. Cosl. anno 435. Quare cum Ibas in Epistolâ ad Marim Persam hunc ipsum initæ inter Cyrillum, & Orientales pacis certiore reddat, atque Rabulæ viventis contrâ Theodorum conatibus mentionem faciat, nondum erat Episcopus, sed Presbyter Edessenus, & quidem suo Episcopo satis infensus, dum eundem tanquam tyrannum falsò, & insolenter traducit. Neque ut putavit Lupus, venit Ephesum Episcopus, suffragiumque unâ cum Joanne Antiocheno tulit contrâ Cyrillum, nam tomo 3. gestorum apud Ephesum Episcoporum, qui cum Antiocheno stabant, nomina semel, iterum, ac tertio sigillatim subscripta leguntur, at inter illos Ibas Edessenus nunquam recitatur; quare Clericus tantum venit Ephesum, si enim Episcopus accessisset, unâ cum cæteris Orientalibus acta subscripsisset. Est insigne testimonium in laudem Rabulæ in Ephesinâ Synodo, ubi tomo 3. cap. 15. legitur sacra divalis Theodosii Imperatoris ad Metropolitanas, qui initio statim Epistolæ nominantur hoc pacto: *Cælestino Papæ Romano, Rufò Thesalonicensi, Augustino Hipponensi, Alexandro Apameensi, aliisque post vigesimum scribitur Rembulo Edesseno, Alexandro alteri Hierapolitano &c.* Datæ sunt literæ anno 431. post damnatum

damnaſum Neſtorium. Erat ergo tum temporis Rabulas legitimus Antifteſ, neque ulla Iba utpote Clerici mentio ibidem facta fuit.

Et hæc quidem mihi certiffima ſunt. Rabula ſucceſſit Ibas, ſtatimque Neſtorii libros Syriacâ linguâ editos latè per Orientem ſparſit, undè à pluribus Monachis, Clericis, civibus, ac militibus apud Sanctum Proclum accuſatus fuit, qui ſatis acrem ad Joannem Antiochenum Epistolam miſit, quâ Patriarcham negligentia in Iba compeſcendo reprehendit, atque ſubſcriptionem dato abs ſe ad Armenos tomio Ibae intimandam imponit. Hæc Epistola Procli legitur tomio 5. Bibl. Patr. p. 1. Videntur hæc accidiſſe circa initia Episcopatus Ibae antè annum 440. nam eo anno deceſſit Joannes Antiochenus ſuccedente Domino. Ibam verò anno 440. fuiſſe Episcopum cerèd conſtat ex actis Concilii Calchedonenſis anno 551. celebrati, in quibus idem actione 10. in libello Samuelis accuſatur ſurrepti antè annos undecim gemmati calicis. Ibas tum apud Imperatorem, tum apud Synodos graviffimos accuſatores paſſus eſt, & in latrocinio Ephefino à Dioſcoro ſede pulſus fuit; tandem publicè in Synodo Calchedonenſi damnato Neſtorio dignitati anno 551. die 27. Octobris reſtitutus fuit. Ubi deceſſor Rabulas Perſicam ſcholam omnino catholicam inſtituit, Ibas eandem Neſtorii, ac Theodori peſſimis doctrinis infeſcit, diuque in eâ Theodorus triumphavit, donec Zenon Imperator ſcholam Edeſſenam, quam Perſicam vocabant, tanquam quæ Neſtorii, ac Theodori doctrinam traderet, ſubvertit, & abrogavit. Ita Theodorus Lector lib. 2. Colleſtaneorum. Haſtenus de Ibae Epistolâ, quæ etiamſi in Synodo Calchedonenſi approbata fuiſſet actione illâ decimâ, tantis tamen erroribus plena eſt, ut minimè illorum Patrum ſententia nobis ſtandum eſſet. Tradit hoc Sanctus Pelagius Papa ſcribens ad Episcopos Iſtriae his planè verbis: *Quamvis ab eadem Epistolâ alienum ſe Iba reſpondeat, quia approbata ſit, aut diſſiculter, aut nullatenus demonſtretur, licenter tamen unusquisque eam reprehenderet, etiamſi Episcopi in eodem Concilio reſidentes ſuis illam ſubſcriptionibus approbaſſent; quia poſtquam Beato Leone ſcribente, ſus retrahendi, & diſjudicandi conceditur, etiam ſi qua eſſe poterat eorum, qui interfuert, à privatis negotiis auctoritas vacuatur.* Hæc Pontifex.

Opponit denique Halloix, à Synodo Calchedonenſi nullâ Theodoretum injuriâ affectum, Quintam verò Synodum ejuſdem ſcripta nominatim condemnaſſe. Sed more ſolito rancida Schiſmaticorum argumenta reponit. Theodoretus à puero Antiochenæ Eccleſiæ Clericus fuit, ubi per plures annos Catecheſim docuit, unaque cum Neſtorio ibidem preſbyter fuit. Verùm Cyrenſis poſtea Episcopus renunciatus Joanni Grammatico contra Sanctum Cyrillum in Ephefinâ Synodo adhæſit, Orientalium factionis primipilus, erat enim multæ doctrinæ, & ſuprà cæteros eloquentiffimus, unde in Synodis, quò volebat, reliquorum animos rapiebat. Quarè uti turbarum auctor à Theodoſio Imperatore ab omnibus Synodis procul eſſe juſtus intrâ Cyrenſem diœceſim ſeſe continuit. Peſſimè certè audivit, dum contra duodecim capitula Sancti Cyrilli ſtylum acuit. Imò etiam peractâ pace cum Cyrillo duodecim illa capitula, quæ Eccleſia univerſa uti canones veneratur, nunquam recipere voluit. Nam in Epistolâ ad Dominum Patriarcham Antiochenum vocat eadem capitula temerè ſancita, hortaturque eundem, ne in Synodo, quæ ſub Dioſcoro Ephefi cogenda erat, illis capi-

tulis conſentiret: do illius verba ex Epistola 112. *Infelix anima mea ſuſpirat, lugetque nihil expectans boni, neque enim inſitum in duodecim capitibus venenum norunt, qui aliarum ſunt diœceſeon, ſed ejus, qui illa ſcripſit, claritatem attendentes, nihil ſiniſtrum ſuſpicantur. Et qui ejus ſedi ſucceſſit, omnia, opinor, movet, ut alterâ Synodo illa conſirmet.* Hoc animo erat Theodoretus contra duodecim capitula Sancti Cyrilli anno 449. quando ſub Dioſcoro Alexandrino alterum Concilium Ephefi cogebatur anno decimo octavo poſt priorem Synodum ibidem præſide Sancto Cyrillo celebratam. Porro cum ob iſta Theodoretus uti Neſtorianus paſſim haberetur, à Dioſcoro, & Synodo, in quâ ſuprà centum & viginſi Episcopi ſententiam tulere, ſede pulſus fuit. Poſtea à Leone Papa hujus pſeudofynodi actis reſciſſis (in eâ enim Eutycheſ abſolutus fuerat, damnatus verò Sanctus Flavianus Antifteſ C-P.) Oecumenicum Concilium Calchedone Marciano Imperatore coactum fuit, in quo iterum Eutycheſis cauſa diſcuteretur. Conyenerunt anno 451. ſexcenti, & triginta Episcopi, & VIII. Idus Octobris prima actio habita eſt, in quâ cum legerentur acta Ephefini latrocinii, ubi ventum eſt ad ſacram divalem, quâ Theodofius intrâ Cyrenſem diœceſim Theodoretum circumſcripſerat, Judices Synodi dixerunt: *Ingredietur Rev. Episcopus Theodoretus, ut ſit particeps Synodi, quia & reſtituit ei Episcopatum ſanctiſſimus Archiepiscopus Leo, & piiffimus Imperator ſanxit, eum ad eſſe Sanctæ Synodis.* Verùm his auditis omnia tumultu agitari cœpta ſunt; nam Aegyptii, Illyriciani, & Palæſtini exclamarunt: *Miferemini, fides perit, iſtum canones eſciant, hunc foras mitte, magiſtrum Neſtorii foras mitte.* Pravam aded de Theodoro opinionem induerant nobiliſſimi Patres ex Africa, Aſiâ, & Europâ. Pro Theodoro intercedebant Orientales, Pontici, & Thraces. Judices ex decreto Leonis, & Marciani Theodoretum ſedere in Synodo juſſere, eâ tamen conditione, ut poſtea illius cauſa à Patribus iterum cognoſceretur. Ille verò cum ſediſſet, Orientales exclamarunt: *Dignus, dignus.* At Aegyptii è contra: *Non eſt Episcopus.* Et poſtea: *Cyrillum Theodoretus accuſavit, Cyrillum eſcimus, ſi Theodoretum acceperimus. Canones iſtum eſciant: Hunc Deus adverſatus eſt.* Judices glorioliſſimi, & ampliſſimus Senatus dixerunt: *Acclamationes iſta populares neque Episcopos decent, neque partes jurant; patiamini ergo univerſorum fieri lectionem.* Ruſtis conclamatum eſt: *Unum eſcitate, & omnes audimus. Pro pietate clamamus, pro Catholicâ fide hæc dicimus.* Denique quievit, ſeditque Theodoretus, atque unâ cum reliquis ſententiam contra Eutycheſem pronuncia- vit; imò Ephefinum Concilium, & Synodales Sancti Cyrilli literas ad Neſtorium, ac Orientales ſuſcepit, atque actione 7. ſubſcripſit cum cæteris Episcopis, quos inter leguntur Ibas, & Nonus ambo Episcopi Edeſſeni.

Terminatâ Synodo, in quâ de cauſis fidei actum fuerat, Patres VIII. Kal. Novembris in unum coacti Theodoro cauſam diſcuſſere, & quidèd compendiarid, hoc enim unum injunxerunt: *Theodoretus modò anathematizet Neſtorium.* Rogabat ille, ut legeretur abs ſe composita apologia, ſeu libelli ſupplices exhibiti tum Imperatori, tum Legatis Pontificiis. At exclamarunt Patres: *Nihil relegi volumus, modò anathematiza Neſtorium.* Reſpondit Theodoretus natum ſe, ac nutritum in Catholicâ religione, quam & publicè profeſſus fuerat, averſari ſe Neſtorium, Eutyche-

Eutychem, reliquosve, qui non rectè saperent, quæ dum interloqueretur: *Episcopi clamaverunt: Clarè dic, anathema Nestorio, & dogmatibus ejus, anathema Nestorio, & amantibus ejus.* Sed cum tergiversaretur, ac coram Synodo eruditam fortè apologiam recitare vellet, rursus conclamatum est: *Iste hæreticus est: iste Nestorianus est: hæreticum foras mitte.* His vocibus perterritus statim dixit: *Anathema Nestorio, & eis, qui non dicunt Dei genitricem Virginem Mariam &c.* Tunc Judices dixerunt: *Omnis jam dubitatio de Reverendissimo Theodoro est soluta.* Tot, tantique Patres Calchedone Theodoretum hæreticum dixere actione primâ, & omnes actione 8. cum recularet in Nestorium anathema pronunciare; at Quinta Synodus illum nunquam hæreticum dixit, sed ipsius tantum scripta contrâ duodecim capitula Sancti Cyrilli. Non exegit Synodus à Cyrensi, ut scriptos contrâ Sanctum Cyrillum libros damnet, nam eos planè abrogaverat, dum scripserat cum reliquis actionem quintam, in quâ Patres Nestorium damnantes receperunt *Epistolas Beati Cyrilli Alexandrinae Ecclesie Præsulis, Synodicas utique literas ad Nestorium, & ad alios per Orientem.* Ex quibus deducitur, errasse Acephalos calumniantes Synodum Calchedonensem, quæ hominem Nestorianum non plenè discussum ad ferendum suffragium admisisset, nam Theodoretus apud Sanctum Leonem Papam, ac Marcianum Imperatorem Nestorium anathematizavit, quod antè examen habitum actione 8. præstitit subscribens definitionem Synodi, in quâ unâ cum Eutychem Nestorius nominatim damnabatur.

Nocuere etiam Theodoro laudes Theodoro Mopsuestiæ delatæ, quibus suam historiam clausit dicens: *Moritur Theodorus Episcopus Mopsuestiæ cum omnium Ecclesiarum Doctor, tum hæreticæ cohortis profigator. Hic Diolorum magnum audierat, commilito, & socius divinis Joannis &c.* Sanctus Gregorius Papa lib. 6. Epist. 31. ad Eulogium Alexandrinum hæc scribit: *Ipsam quoque historiam Sedes Apostolica recipere recusat, quoniam multa mentitur, & Theodorum Mopsuestiæ nimium laudat, atque usque ad diem obitus sui magnum Doctorem Ecclesie fuisse perhibet. Restat ergo, ut si quis illam historiam recipit, Synodo, quæ pie memoria Justiniani temporibus de tribus capitulis facta est, contradicat. Qui verò huic contradicere non valet, illam historiam necesse est, ut repellat.* At ibidem Gregorius historiam illam Hermiæ Sozomeno adscribit. Melchior Canus acerrimi iudicii vir Gregorium reprehendit, quod Theodoretum dicta Sozomeno adscribat. Pontifex *lapsus est memoriâ*, scribit Lupus in notis ad Collat. 5. Synodi quintæ, dicens *Hermiæ Sozomeni historiam finiri in laudibus Theodori.* At Baronius in notis Martyrol. ad diem 23. Decembris acerrimè pro Gregorio pugnat, asserens nos non habere integram Sozomeni historiam, quam ipse in præfatione ait initium sumere à tertio Crispi, & Constantini Cæsaris consularu usque ad consularum Theodosii decimum, & septimum, nempe ab anno 324. usque ad annum 439. At finitur historia circa Constantii mortem, qui, inquit Baronius, *ut auctor est Sanctus Prosper in Chronico, & alii, occisus est Agricola, & Eustachio Coss.* anno 421. sed nequam Constantius occisus traditur à Prospero, *Constantius, inquit ille, Imperator moritur.* Morbo enim, ac mœnore decessit à nemine trucidatus; legatur lib. 1. Hist. Pelag. cap. 20. Neque Gregorius ait, finiri historiam Sozomeni in Theodori laudibus; verba Gregorii dedimus. Vossius lib. 2. de Hist.

Græcis cap. 20. Gregorio fayet. Justinianus in edicto contrâ tria capitula cum Theodori lapsum recitavit, hæc addit: *Pro his testimonium præbent Sozomenus, & Hefychius, & Socrates, & Theodoretus, qui multas pro Theodoro laudes fecit.* Ex his sententia Cani fit probabilior. Ego tamen nihil audeo contrâ Gregorium scribere. Certè Theodoretum historia eadem Pontificis sententiâ reprehenditur.

Nolumus ulterius contrâ recentem Origenis Apologiam progredi illa sigillatim confutantes, quæ in prægrandi volumine pro suo Amasio infaustis auspiciis hinc indè confarcinavit, inanem enim operam illum posuisse nullus inficias ibit, qui Origenem ab universâ Ecclesiâ damnatum fuisse intelliget. Miror autem, hominem hunc novam Origenis apologiam procudere ausum, cum sciret Eusebium Cæsareensem à Romanâ Synodo reprehensum, quod *in laudibus, atque excusatione Origenis Schismatici unum conscripserit librum.* Quare eandem Ecclesiam suorum decretorum tenacissimam in ipsum pariter Halloix, quod in laudibus, atque excusatione Origenis Schismatici quatuor conscripsit libros, sententiam pronunciassè cognovimus. Etenim Sacra Congregatio Romana anno 1655. die 12. Maii Petri Halloix Apologiam pro Origene confixit hæc præfata: *Proderunt aliqui libri, qui nisi vel omnino, vel in parte tollantur, erroribus Christi fideles inficere possunt &c.* Quo quidem decreto cecidit totus ille apparatus, quem tanto studio recentior Origenis advocatus protulit, ut profectò nequaquam tantum laboris nobis subeundum fuerit, quod apologiam Romanæ Ecclesie iudicio rejectam refelleremus; hoc enim perinde fuit, ac prostrato insultasse. Interim nostram hanc Synodi V. defensionem irrefragabili Sexti Concilii approbatione concludam. Nam cum palam constaret, Monothelitas ejusdem Concilii Quinti acta corrupisse, in eisdem act. 14. à Patribus anathema publicatum fuit his planè verbis uno omnium ore conceptum: *Anathema simul qui falsificaverunt acta Sancti, & universalis Quinti Concilii.* Halloix verò gravius in eandem Synodum peccavit, qui appellavit eundem Patrum conventum *Concilium perniciosissimum instigante Diabolo coactum pag. 355. merum Conciliabulum pag. 380. pro nihilo habendum pag. 363.* At ipsius apologetico Apostolicæ Sedis iudicio nigro theta signato præposterè consilii pœnas tulit. Auræ Patrum Sextæ Synodi sententiâ, quæ in laudatâ actione 14. recitatur, Quinti Concilii dignitas adversus quælibet Halloix obiecta aded evidenter asseritur, ut nullius advocacy post tam illustre, ac locuplex testimonium indigere videatur. Hæc ibidem leguntur: *Sanctum Concilium exclamavit: Sanctorum quatuor Conciliorum sempiterna memoria.* Et postea: *SANCTI QUINTI CONCILII SEMPITERNA MEMORIA.* Hæc Sancta Synodus.

CAPUT XII.

Origenem de divinâ gratiâ rectè sensisse perperam quidam Recentiores docuere.

Initio statim Historiæ Pelagianæ Origenem divinæ gratiæ hostem fuisse monstratum est, ut iure merito Pelagiani erroris Princeps, ac Pelagianorum Amasius à Sancto Hieronymo ignominie causâ appellatus sit. Quid ex Origene alii Hæresiarchæ præfidii habuerint, non est nostri instituti demonstrare. Pelagianos errores illum præcussisse nobis ex ejusdem